

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף עו

למדנו במשנה לעיל: כל שלא כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו והוציאו בשבת, אינו חייב אלא המצניעו. משנתנו אינה כרבי שמעון בן אלעזר שסובר שדבר שאין דרך להצניעו או שאין בו שיעור חשוב הראוי להצניע, והחשיבו אדם אחד והצניעו ובא אדם אחר והוציאו, התחייב המוציאו בגלל מחשבתו של המצניעו - שהחשיב אותו.

משנה: המשנה מבארת מהו השיעור של מאכלי בהמה כדי להתחייב בהוצאתם. תבן שהוא מאכל פרה שיעורו כמלא פי פרה, עצה (= תבן של מיני קטנית) שהיא מאכל גמל שיעורה כמלא פי גמל. פי גמל שיעורו גדול מפי פרה, ואם הוציא עצה כמלא פי פרה פטור, כיון שהיא לא ראויה למאכל פרה.

גמרא: אמר רב דימי: נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש מה דינו של המוציא תבן (= מאכל פרה) בשיעור כמלא פי פרה לצורך גמל. לדעת רבי יוחנן חייב, שהרי הוא ראוי לפרה והוא שיעור חשוב, ולמרות שהוציאו לגמל לא פקע שיעורו בכך, ולדעת ריש לקיש פטור. אח"כ חזר בו רבי יוחנן ואמר שפטור, שהרי הוציאו עבור גמל ואין בו שיעור כמלא פי גמל.

רבין אומר שהם נחלקו מה דינו של המוציא עצה (= מאכל גמל שאינו ראוי לפרה) בשיעור כמלא פי פרה לצורך פרה. לדעת רבי יוחנן פטור, שהרי הוא לא הוציא בשיעור הראוי לגמל, ולמרות שהוציאו לצורך פרה ואף יש בו שיעור של פי פרה, כיון שעצה לא ראויה לפרה זו אכילה ע"י הדחק ולא שמה אכילה. ולדעת ריש לקיש חייב, משום שאכילה ע"י הדחק שמה אכילה.

משנה לעיל: שיעור עלי שום ועלי בצלים לחים בכרוגרת, ויבשים כמלא פי הגדי. ואין מצטרפים זה עם זה מפני שלא שוו בשיעוריהם. הגמרא מבארת שהם לא מצטרפים לחמור שבהם אבל מצטרפים לקל שבהם.

(המשך בדף הבא ↓)



(המשך מדף קודם ↑)

שיעור חמור הוא השיעור המועט - שכבר בדבר מועט חייבים על הוצאתו, ושיעור קל הוא השיעור המרובה. ומי ששיעורו קל אינו מצטרף להשלים את שיעורו של החמור, אבל החמור שהוא חשוב משלים את הקל לכשיעור. כגון תבן מצטרף עם עצה להשלים לפי גמל, אבל עצה לא מצטרפת עם התבן להשלים לפי פרה.

למדנו במשנה במס' כלים: שיעור הבגד לקבלת טומאת מדרס הוא ג' על ג' טפחים, השק ד' על ד' טפחים, העור ה' על ה' טפחים, המפץ (= מחצלת מקנים או גמי) ו' על ו' טפחים. ושנינו על משנה זו שהבגד מצטרף להשלים את שיעור השק (וכן השק עם העור, והעור עם המפץ), מפני שהם 'ראויים לטמא מושב', כלומר שמצאנו שבני אדם מצרפים שני מינים ועושים מהם טלאי למרדעת החמור ואם יש בו טפח על טפח הרי הוא מקבל טומאת מושב הזב, וכיון שאנשים מצרפים אותם לכן הם מצטרפים זה עם זה להשלים את השיעור לקבלת טומאה.

גם במשנתנו לגבי אוכלי בהמה הם מצטרפים יחד (לשיעור הקל), משום שהמוכר מיני מאכלי בהמה רגיל לצרפם יחד מעט מכל מין ומין להראות דוגמה לקונים, ונוח לו לחברם יחד שלא יתפזרו ברוח.

משנה: המשנה מבארת מהו השיעור של מאכלי בהמה כדי להתחייב בהוצאתם. אוכלים הראויים לאדם שיעורם בכגרוגרת (= תאנה יבשה שהתכווצה). כל מאכלי האדם מצטרפים זה עם זה מפני ששוו בשיעוריהם, חוץ מקליפתן שאינן אוכל, וגרעיניהם, ועוקציהן (= זנב הפרי שהוא עץ בעלמא), וסובן (= קליפת החיטה הנושרת מחמת הכתישה), ומורסנן (= הפסולת הנשארת בנפה). רבי יהודה אומר שכל הקליפות אינן מצטרפות להשלים שיעור כגרוגרת (כפי שאמרנו), חוץ מקליפי עדשים שמתבשלות עמהם שמצטרפות (אבל הקליפה החיצונה הנושרת בגורן אינה מצטרפת).

גמרא: אף שסובן ומורסנן לא מצטרפים לעניין הוצאה בשבת כנ"ל, הם כן מצטרפים לשיעור חלה, שכן עני אוכל פתו בעיסה בלוסה (= מעורבת בסובנה ובמורסנה).

(המשך בדף הבא ↓)



(המשך מדף קודם ↑)

לדעת רבי יהודה (במשנה) גם קליפות פולין חדשות מצטרפות להשלים לשיעור כגרוגרת, אבל לא ישנות משום שהן נראות כזבובים בקערה, ואין דרך לבשלם עם קליפתם.

הדרן עלך כלל גדול

פרק שמיני. משנה: המשנה מבארת מהו השיעור של משקים כדי להתחייב בהוצאתם. המוציא יין שיעורו כדי מזיגת הכוס (= שהיה י"נ חזק והיו מוזגים אותו במים כדי שיהיה ראוי לשתיה), חלב כדי גמיעה (= כמה שאדם בינוני בולע בבת אחת), דבש כדי ליתן על המכה שבגב הסוסים והגמלים, שמן כדי לסוך אבר קטן, מים כדי לשפשף ולהמחות בהם את הקילור (= משחה שנותנים על העין), ושאר כל המשקים שיעורם ברביעית. כל השופכים (= מים סרוחים) שיעורם ברביעית. לדעת רבי שמעון כל המשקים (= אף היין החלב והדבש) שיעורם ברביעית, ולא נאמרו השיעורים הנ"ל אלא למי שהצניעם ואח"כ הוציאם שהוא חייב אם היה בהם את השיעורים הנ"ל, אבל לשאר האנשים השיעור הוא ברביעית.

גמרא: שיעור 'מזיגת הכוס' הוא כוס של ברכה, כלומר כוס של ברכת המזון שצריך שיהיה בו יין בשיעור רובע רביעית הלוג, ולאחר שימזגנו במים יהיה בו שיעור רביעית הלוג, וזהו שיעורו (= רובע רביעית) להתחייב בהוצאה.

